

750 let je Litomyšl městem!

13.4.2023 - | UNESCO

V letošním roce si připomínáme 750 výročí od doby, kdy Přemysl Otakar II. udělil Litomyšli městská práva.

Litomyšl je však mnohem starší. „Tisíciletá historie města se opírá o zmínku v Kosmově kronice, která zmiňuje hrad Litomyšl jako pohraniční pevnost panství knížete Slavníka v údajném roce jeho smrti (981),“ říká Petr Chaloupka z Regionálního muzea Litomyšl a doplňuje: „Kosmas však svoji kroniku sepisoval o více než 130 let později. Datace počátků Litomyšle je tedy velmi nejistá.“ Datum povýšení na město je oproti tomu přesně doložitelné, stalo se tak 27. července 1259. Oslavy tohoto výročí jsou naplánovány jako celoroční a byly zahájeny v posledních hodinách loňského roku slavnostním silvestrovským ohňostrojem.

A na co se v rámci oslav můžete těšit? „Vedle kulturních akcí je připravena i řada sportovních turnajů, svou činnost představí také litomyšlské spolky, říká šéf přípravného týmu oslav Radek Kašpar a dodává: „Na každý měsíc je připravena vždy jedna velká akce kterou doplňují akce komornějšího rázu. Vyvrcholení oslav je plánováno na poslední víkend v květnu a druhý víkend v září. Věříme, že velký příběh našeho malého města budou slavit všichni Litomyšlané společně - podtitulem je známé Proč bychom se netěšili!“

Proč bychom se netěšili...

Poslední květnový víkend odstartujeme již ve čtvrtek večer koncertním provedením opery Viléma Blodka „V studni“. Účinkovat budou členové litomyšlských pěveckých sborů, vysokomýtský Otakar spolu s Litomyšlským symfonickým orchestrem pod vedením Jana Šuly.

V pátek večer se bude na krytém zimním stadionu v Litomyšli konat poprvé v historii koncert. Těšit se můžete na jednu z nejpobulárnějších, nejmladších a nejprodávanějších zpěvaček české hudební scény, Ewu Farnou.

Na oba pořady lze využít Výroční kartu Litomyšlana - opera vás po předložení vyjde na 50 Kč a koncert Ewy Farné na 150 Kč, běžné vstupné je 100, respektive 200 Kč.

V sobotu od 9 do 21.30 hodin je na programu akce s názvem 750 minut s patchworkem. Šicí dílna pro veřejnost bude otevřena v horní části Smetanova náměstí. Ušít si budete moci maličkosti pro výzdobu bydlení či drobné hračky. Pokračovat se bude i v započatém šití společného quiltu ze 750 dílků - šijeme zámecká sgrafita.

Slavíme všichni společně aneb sousedské hodování

Litomyšlané Litomyšlanům - tak zní základní heslo letošních oslav. Pojdme tedy slavit všichni společně. Na Smetanově náměstí k tomu v sobotu 30. května od 15 do 21 hodin připravíme vše, co je třeba. Naše „hospoda s nejvyšším stropem na světě“ je asi jediná, do které si můžete přinést svoje jídlo i pití. Můžete, ale nemusíte! Svě stánky zde budou mít nejen Litomyšlské restaurace, budete si moci koupit vše, co nestihnete doma uvařit či upéct. A nezapomeňte - do hospody se chodí pěšky. Nechte prosím doma své čtyřkolé miláčky, neboť průjezdnost městem a možnosti parkování budou v sobotu značně omezené.

Slavit však nebudeme „jen“ jídlem a pitím, i když by nám to ve městě vyhlášené kuchařky Magdaleny Dobromily Rettigové neměl nikdo vyčítat. Slavit budeme také poslechem dobré muziky a třeba i nějakým tanečkem. Pro dobrou náladu bude hrát pouliční retro šraml Bridge Band, dixieland Steamboat Stompers, divadelní soubor z Levoči hru Bílá paní, balkánská dechovka Fanfare Transylvania, pouliční kapela Péro za kloboukem, revival zlatá sedmdesátá Jam Bazar a rock and rollový Pink Panthers. Celé odpoledne bude moderovat Radek Havel. Akce je bez vstupného - naopak, prvních 750 piv bude vytočeno zdarma!

A protože víme, že v Litomyšli rády slaví i děti, bude pro ně na Toulouvcově náměstí nachystána v 16.30 a 18.30 jejich oblíbená pohádka. Dobrou zprávu máme i pro rodiče dětí od tří do šesti let. Ve spolupráci s pedagogickou školou bude v Rodinném centru na Toulouvcově náměstí zajištěno hlídání vašich ratolestí.

Slaví se i na Gymnáziu A. Jiráka

Gymnázium A. Jiráka bude v sobotu odpoledne křtít Almanach Glit - podtitul Starobylé město mladýma očima. Jde o sborník literárních i výtvarných studentských prací věnovaný Litomyšli k 750. výročí povýšení Litomyšle na město. V půdních prostorách školy bude vernisáž výtvarných prací absolventů - vystaveny budou kresby, grafiky a fotografie. Na chodbách školy bude výstava maturitních tabel.

Litomyšl v noci noci

K oslavám povýšení na město se přidává také řada správců památkových objektů a kulturních institucí. Od 20 do 23 hodin mají pro všechny Litomyšlany a návštěvníky našeho města připravený velmi zajímavý program. Věříme, že bohatá nabídka vás nenechá doma před televizními obrazovkami, ale vyrazíte slavit společně s námi, oslavy jsou naplánovány až do rána. Na své si v noci oslav přijdou i děti. Přimlouváme se u rodičů o výjimečné posunutí večerky, zážitky budou stát určitě za to!

Koordinátorem této akce je Regionální muzeum v Litomyšli. Do hlavní budovy muzea můžete přijít už ve dvě hodiny odpoledne, kdy zde proběhne vernisáž výstavy Něco pro holky - Panny a panenky. Panenky a modelové oblečení bude z dílny a sbírky Eriky Holubové. Od osmi večer bude k výstavě připraven workshop. Návštěvníci si budou moci ušít jednoduchou panenku, šatičky nebo vyzkoušet drhání. Doprovodný program je i k výstavě Něco pro kluky - Auta a autíčka, to aby to pánům a klukům nebylo líto. Na muzejním dvorečku bude po celý večer probíhat jazzový jazzchat, v Rodném bytě B. Smetany bude koncertovat Dětské trio žáků ZUŠ B. Smetany, do II. patra zámku jste zváni mezi klavíry dvou století na Velkou noční hudbu (slovem i hudbou provází cembalista a dirigent Vojtěch Spurný a cembalista, klavírista a autor expozice Petr Šefl) a v zámecké kapli se od 21 hodin představí Lucie Valtrová - zobcová flétna s varhaníkem Petrem Sobotkou. Koncerty budou probíhat celý večer v dvacetiminutových blocích tak, aby návštěvníci akce stihli co nejvíce z nabízeného programu. Sáhňeme si do svědomí, milí Litomyšlané - kdy naposledy jste byli na svém zámku? Díky vstřícnosti Národního památkového ústavu a zaměstnanců zámku můžete zažít noční prohlídku památky UNESCO zcela výjimečně zdarma. Prohlídky budou probíhat v půlhodinových intervalech. Zámečtí pro vás ve spolupráci s hereckým spolkem Votružák připravili v zámeckém divadélku divadelní představení hry Nejbláznivější den - volně na motivy Figarovy svatby (pouze od 20 hodin). Doslova přituknout Litomyšli na zdraví budete moci v zámeckém sklepení, kde bude připravena ochutnávka vín a také noční hra pro děti i dospělé "Za zoubek něco na zoubek..."

Rušno bude i v zámeckém pivovaru. Ve výstavním sále a na dvorečku pivovaru bude od 20 hodin vernisáž výstavy fotografií mapujících patnáctileté trvání Music Clubu Kotelna. Pográtulovat i k těmto narozeninám přijede jazzrocková formace Eggnose - od 20 hodin se těšte na minikoncert na dvorečku, od 23.30 hodin na noční nokturmo v Kotelně. Od 21 hodin jsou na programu dvě filmové projekce. V přednáškovém sále zámeckého pivovaru nám Klub filmových amatérů promítne Strípky z Litomyšle aneb takoví jsme byli. V zámeckém infocentru se můžete těšit na projekci filmu Šumná Litomyšl - od sokolovny až k divadlu povedou kroky architekta Davida Vávry.

Výjimečně v noci bude mít otevřeno i Městská knihovna Litomyšl. Těšit se můžete na dvě cestopisné přednášky - Z Litomyšle na kole do Říma a Litomyšlský skaut v americkém Wisconsinu. V čítárně budou připraveny Mozkohrátky aneb Hrátky s pamětí, v dětském oddělení Medailony slavných Litomyšlanů či návštěvníku Litomyšle a vyznání obyvatel města na téma Kniha mého srdce a čtení z oblíbených knih. Knihovna také vystaví pozoruhodné knihy ze svého fondu a fotografie dokumentující svoji činnost. Po celý den bude registrace nových členů pouze za 10 Kč. Ale to ještě není vše -

knihovnické služby budou zajišťovat „přední spisovatelé a známé literární postavy“. Otevřeny budou po celý večer také vyhlídky na Červené věži a na věži Gymnázia A. Jiráska. Během celé soboty bude internet v obou pobočkách informačního centra zdarma - Litomyšlané a návštěvníci města budou mít možnost poslat pozdrav či fotografii svým přátelům.

Vyvrcholení Noci oslav

Vrcholem sobotních oslav bude ohňové divadelní představení a ohňopády v Klášterních zahradách, na které se můžete těšit ve 23 hodin.

A komu se nebude chtít spát, může až do rána pokračovat v oslavách v Music Clubu Kotelna. O zábavu se v rámci nočního nocturna postará jazzrocková formace Eggnoise.

Neděle 31. května

Víkend plný oslav bude pokračovat nedělním mezinárodním turnajem v kopané, kterého se zúčastní i družstva z partnerského Rodenu a Levoči.

Požehnání městu Litomyšl vyprosí představitelé litomyšlských církví v rámci Slavnostní ekumenické bohoslužby, která se bude konat od 10.15 hodin v kostele Povýšení sv. Kříže. Nedělní odpoledne bude patřit především dětem. Od 14 do 17 hodin pro ně neziskové organizace a základní školy připravily odpoledne plné soutěží a her. Např. v parku za Smetanovým domem budou připraveny nízké i vysoké lanové překážky organizované III. ZŠ a také soutěže připravené pionýry a debrujáry, v parku na Vodních Valech se těšte na koloběžkové závody (I. ZŠ), na Smetanově náměstí si zařadíte s Nadějí Litomyšl a Junákem Litomyšl, na Toulovcově náměstí se na vás těší II. základní škola a po zajímavé trase se spolu s Domem dětí dostanete až do sklepení domova důchodců. Na Smetanově náměstí si pro vás spolky leteckých a automobilových modelářů připravily kromě soutěží také ukázkou proletů a projíždky svým modelů. Na závěr tohoto soutěžního odpoledne vás zveme za pohádkou - Mladá scéna z Ústí nad Labem sehraje jen pro vás pohádku o Popelce. Podrobná mapa soutěžních zastávek bude vyvěšena v Informačním centru na Smetanově náměstí.

Víkend plný oslav zakončí Rockové oratorium Eversmiling liberty v podání sborů Gybon, Jitro, KOS a Tanečního souboru C-dance. Slavné oratorium autorů Jense Johansena a Erlinga Kulbera rozezná Zámecký amfiteátr od 21 hodin.

Heslu oslav Litomyšlané Litomyšlanům odpovídá i to, že sbírka během slavnostní bohoslužby a dobrovolné vstupné z oratoria bude věnováno na stavbu nového kostela Církve bratrské v Litomyšli. Podrobný program ke stažení naleznete též na www.litomysl.cz.

Tak tedy Ať žije starobylá Litomyšl! Těšíme se na viděnou na oslavách!

<https://www.unesco-czech.cz/tiskova-zprava?id=48>